

Рік XVIII. Нью Йорк, Четвер, 27-го Січня 1910. Число 4

Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, January 27, 1910. No. 4.

Чи Європейець є ще людиною?

Серед американської суспільності існує один відлам, який є ворожо настроєний до славянської еміграції. Знаменним доказом цього суть два „білі“ внесені в конгрес в Вашингтоні, а тикаючіся еміграції і натуралізації.

В палаті репрезентантів вніс посол Науес біл число 13.404 а в сенаті знов сенатор Оверман біл число 4.514, в яких оба жадають обострення еміграційних приписів, а яке то обострення безпосередно звертаєся передовсім проти славянських емігрантів. Оба внески віддано до переглянення комісіям і коли-б вони перейшли, завдалиб смертельний удар нашій еміграції.

Читаючи ці два „білі“ всякому мимоволі насуваєся питання: чи чоловіка уродженого в Європі взагалі мож уважати за чоловіка? Бо і дійсно панове внескодавці нових еміграційних прав здасть вийшли з того założення, що всякий, неуроджений в Америці не є достойний гідности і назви чоловіка.

Але перейдім до поодиноких точок.

Сейчас перша секція згаданих „білів“ жадає, щоб поголовний податок від кожного вступаючого на американську землю емігранта збільшити з 4.00 на 10.00 доларів. Се драконське заострення є звернене виключно лашень проти бідного емігранта та зробить йому величезну кривду. Остаточно однак ся кривда є ще не така дуже велика в порівнянню з другими і її далі-б ся ще якось переболіти, як переболіло ся і перше заведення поголовного податку в висоті 4.00 перед двома роками.

Трошки гірше вже звучить друга секція. Вона жадає під літерою „а“ аби до ряду осіб, підлягаючих після теперішних прав депортації, додавати ще всіх тих, які прибуваючи тут мають менше як 16 літ життя, всіх тих, котрі не вміють читати по англійськи або яким иньшим європейським язиком. Про знання писання нема бесіди у „білях“. Язик єврейський і жидівський жаргон зачислені суть в „білю“ до Палати Послів в почет європейських язиків, однак зовсім нема їх в „білю“ до сенату.

Під буквою „b“ тої секції находимо новий гостинець для бідаків. Є ним жадане, щоб кождий емігрант виказав ся готівкою 25.00 дол. від особи. Значить, що коли прибуває тут батько з жінкою та двома дітьми, пр. одно з них має 1 рік а друге 3 тижні, то така родина мусить виказати ся готівкою по 25.00 дол. від голови, то є 100.00 доларами! Се жадане від емігранта 25.00 дол. готівки вправді вже якийсь час вводжено практично, однак проти того вносило ся сотки апеляцій і в більшій часті случаїв в таким випадку заряджене депортоване Вашингтон зносив. Тепер ходить о надане тому приписови санкції права а тим самим о унеможливлене вже з гори в тім напрямі всяких апеляцій. Жадане так високої суми від емігрантів є не лишень незвичайно утяжливе для емігранта, але і без найменшої користи так для нього як і для краю. Бо що-ж значить 25.00 дол. в виду страшної дорожнї, та на як довго ся сума забезпечить одного емігранта від удавання ся в поміч до місцевих властей, коли знова другий емігрант і без нього, лиш з пару центами в кишени зможе собі сей час дати раду.

Однак вже найгіршим є параграф „с“ своєї (другої) секції. Сей параграф жалас від кожного прибуваючого тут емігранта показання урядового свідчення моральности та урядового стверження, що згаданий

емігрант є чесного характеру і не був в своїй старій вітчизні ні разу караний ані засуджений за ніяке переступство.

На око сей параграф виглядає дуже невинно. Бо і чому-ж би чоловік з зовсім чистою минулиною не міг перед своїм виїздом в Америку потрудити ся до свого віята, бурмістра чи там иньшої якої влади та зложивши якусь невеличку оплату дістати згадане свідчення?

І можливо, що в цивілізованих краях Європи воно не буде найменшою перепоною. Але прошу піти і щось подібного спробувати в „нашей Польщі“, себ то в Галичині, або в країні злодіїв і ошустів, то є в Росії. В Галичині, де „jak kto chce“ а властиво „jak pan starosta chce“ є найвищим правом і рядить безапеляційно красм, не лиш не видадуть такого свідчення от хотьби і по тій причині, що небищик наймат сусіда кумового дядька поповняв злочин голосуючи на „hajdamackiego“ кандидата, але що більше, ще і замкнуть в холодну за сам замір еміграції. Знаючи, яким страшним бичем для галицьких обшарників є еміграція дешевого робітника, ми єсьмо певні, що сей параграф, на позір так невинний, за одним махом здасть цілу напу еміграцію з Галичини на цілковиту ласку „królików“ на старостинських престолах або иньшими словами: польська шляхта діставши силу і власть контролювати усю напу еміграцію з Галичини у своїм власнім інтересі перепинить її зовсім, обнижуючи тим самим і ціни заробкові оставших робітників. Не говоримо тут зовсім вже про се, що се рівнож вітворить широке поле всяким репресіям на політичній почві.

А в царстві темноти, злодійств і кнута? Передовсім для тих всіх героїв, що несуть своє житє в жертву за народною волю, стало-б понятє „вільна“ Америка синонімом Росії. Емігр. уряд на Еліс Айленд волею чи неволею мусів би упідлити ся до уровени експозитури III-го царського „отдѣлення“, бо мусів би признавати кожного „неблагонадійного“ для Росії також і „неблагонадійним“ для Америки — бож всякий революціонер прибував би тут без царського свідчення моральности — і відгравати ролю російської поліції і то за гроші американського правительства. З другого боку усякий російський чиновник і найбільшому лайдакови за 25 рублів видасть як найгірнійше свідчення, та зробить його святим. І деж тут якісь гваранції?

Однак найдикше вже представляє ся секція 15. Вона жадає, щоб кождий емігрант, який сей час першого року не виїме горожанських паперів, голосив ся у еміграційних властей і платив по 10 доларів за письменний дозвіл позістати на дальший один рік в Злучених Державах, подаючи рівночасно причину, длячого він не постарав ся о горожанські папери.

Як се? Країна велика і могутча грозьбою виняткових податків має ловити для себе горожан? На се хіба честь американських горожан не дозволить! Або будь нашим або плати кару! Прецінь стати горожанином Злучених Держав, се честь, на яку треба заслужити і якої днес не хто-будь може доступити. І якже-ж можна з одного боку обложити тисячними перепонами почесть стати горожанином Зл. Держав, а з другого боку знова карати гривною того, що не оказує охоти сягнути по сю почесть?

Річ зовсім натуральна, що той, хто тут осів на стало, має обовязок постарати ся о горожанство. Він се винен сій країні, якої їсть хліб, винен се своїм країнам, яким нераз може стати в пригоді. І кождий такий мусить о се подбати!

Але з другого боку годі знов тягнути за волосся людину туди, куди доброохотно йти вона з якихсь причин сама не зраджує наклоню.

Але впрост варварством вже треба назвати дальше жаданє своєї секції, яке хоче, аби кождий емігрант, який до року не постарав ся о горожанські папери, зістав підданий системі Бертільльона. Сій системі — як звісно — піддає поліція кожного злочинця. Його фотографують в кількох позах, міряють руки, ноги, пальці, чашку, кажуть робити відтиски на папери з рук і т. п. Всякий емігрант не зголосивший ся по році і не піддавший ся сій ганьблячій церемонії, має бути сей час депортований.

В сей спосіб усякий уроджений поза Америкою, стає рівнозначний з злодіями, розбійниками, мордєрцями, паліями і т. п. Йому попросту відбирає ся уся людська гідність, усе те, що властиво робить людину людиною. І мимоволі, читаючи сю пропозицію — коли Тебе стріло се нещастє, що Ти побачив світло денне поза Америкою — питаєш ся: Чи Європейець взагалі є ще людиною?... Бо читаючи сю секцію „білю“, набирає ся слушного пареконання, що всякий Європейець (— проти Хитців і Азіятів се вже існує від давна —) не має права називати ся чоловіком: його панови внескодавці уважають за щось далеко підліше, за якусь животину низшого рода, але не за людину!...

Дальші секції жадають депортованя кожної дівчини низше 20 літ, яка не їде в товаристві родичів. Дальше безвзглядного депортованя кожного захорівшого емігранта і то навіть в таким случаю, коли-б його тут замешкалі свояки або родина складали грошеву заруку, що переймають на себе цілу опіку над захорівшим та гарантують, що він ніколи не стане тягаром для суспільности.

Наконець жадає ся, аби на кождім перевозовім пароході було приписано двох емігр. інспекторів та амер. лікар, які мають мати нагляд над емігрантами в часі їх подорожи через океан. Сі урядники мають їхати 3-ою класою. Про товмачів „білі“ нічо не говорять. Ми знаємо однак, що емігр. урядниками ніколи не робить ся натуралізованих горожан, але тільки виключно самих родовитих Американців, отже-ж заходить тут питання, в чім і як властиво сі Американці без знання мови і без товмачів можуть бути помічні емігрантам?... Копит удержання сих урядників мають поносити корабельні компанії, отже опять ся дуже проблематичної стійности інституція головню вийде в некористь емігрантів, позаяк спричинить піднесенє цін за перевіз.

Отсе в загальних початках були-б головні точки внесених „білів“. Вони, коли вернуть одобрєні комісією і перейшовши в обох палатах стануть обовязуючим правом, стануть вбійчим орудієм всякої еміграції а в осогенности нашої. І не диво, що в цілій тутешній пресі і то не лиш чужомовній, як німецькій, французькій, польській, чеській, шведській, литовській і т. д. і т. д., але навіть і англійській — о скільки вона не кланяє ся шовінізму — підняв ся один могучий крик обурєня.

Всі організації народні, різні впливові особистости і інституції, всі люди любячі правду і справедливість, всі свободоловні горожани навіть притомно організують протестаційну акцію проти цього нечуваного замаху. І бути може, що вдасть ся їм відвернути для многих нещастє, випливаюче з ухваленя повисших „білів“ та охоронити Злучені Держави перед ганьбою, якою булоб для них ухваленє сих дійсно враварських законів.

Наш загаль передовсім мусить взяти як найенергійнішу участь в сім руху і слати до Вашингтону письменні протести з тисячами підписів. Сего жадає від нас так наше власне добро тут на чужині, як і добро тих, що лишили ся в Галичині як рівнож і загально людська гідність...

Справа ся великанської ваги і нам не вільно над нью кивнути по рутенськи головою.

А сі, що байдужчо до днес не стали ще горожанами, нехай сей час пр. се старають ся, бо потім буде за пізно...

Думайте! Читайте!
Жде вишов з друку
Календар-Провідник
на рін 1910
після нового стилю
Ціна в гарній оправі 35 цтм.
Агентам і книгарням опуст.
Замовляйте завчасу!
Eugene Hwozdyk
705 Mint Alley.
S. S. Pittsburg, Pa.

ВИРОБИ БРАЦКІ
машлі, шапки, віджаки,
хоругви, уніформи.

Ціни і провизії висилася даром

В. Н. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Одинокій рускій адвокат і нотар,
на підл Америку
Донтор прав
ЮЛІАН ЧУПКА
Консулярний комісар.

Подаєжу всі справи в Галичині
Процеса спадкові і ґрунтові. Відбор
гроші від довжиків. Справи військові
Споряджує контракти, повномочія і не
малі документи. Перепроваджує інтиму
ляції і всі виписи ґишотні. 2
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

ПОЗІР! **ПОЗІР!**
Найкорисніша і найбезпечніша льюкація капіталів
в Товаристві торговельно-промисловім
„Сокілський Базар“ у Львові від виладон 5%
Від уділів 6%. Можна мати більше число уділів.
Позір! **Найліпші товари продає Товариство**
„СОКІЛСЬКИЙ БАЗАР“ у ЛЬВОВІ.
Святочні картки серія 10 штук — штука 16 цт.
Картки з вишивками, українські красавиці, Соколи по 12 ц.
Січинського, Шевченка, Хмельницького, Мазепи по 6 цт.
Календарик на 1910 — 20 цт. Портрети Шевченка,
Хмельницького, Мазепи в різних цінах.
Вишивані сорочки від 12 18 К. вишив. краватки по 4 К.
Гуцульські фартухи від 4-16 К. Козацькі шапки по 5 К.
Киптарика від 8 К. Гердани до годинника від 2-6 К. Па-
цьорки віяги від 10-60 К. Килими по 20 К. За шпиль-
ки з соколом по 5 і з гербом брошки, епінки по 50 цт.
Для вишуканих рабат. Гроші висилати на перед.

Для Церков
виконує всякі роботи з об-
сягу різбарства і позолотар-
ства як:
Іконописи. Відтаті, кивоти і ин.
букаши управитель різбарської і
позолотарської робітні в Товари-
стві для розвитку рускої штуки
у Львові.
Іван Луговян,
с/о German Savings & D. Bank
S. S. Pittsburg, Pa.

Добрий заробок.
Ми рішили зробити побувалу сю
оферту, щ б розповсюдити наш кра-
сний тютюн вишній в доброті і не-
підкупності по найкращих закупках
Америци. Хто хоче пачи бачити, ді-
статко 100 пачок краснього тютюну
вартості 15 дол. тільки за 50 цт. дол.
тут, що кожній з нас треба заробити
9.50 дол. Кожній заробітку кожній
д стани в дві унку цілком даром
тотю гарну Родинку, нагальну на-
ду і своїй добрій конструкції і гва-
рантовану на 5 літ, в пачи-ом „Па-
мятка з Америки“.
Кожній уразуме, що ми не хочемо
заробити а лиш заохотити підпри-
емних людей до розповсюдження на-
шого тютюну між їх знайомих, а
коли сей тютюн розійдеш поміж ти-
сичі людей, тоді й наші кошти вер-
нуть ся.
Невдоволенням сейчас звертаємо
гроші.
Хто хоче скористати а тої нашої тайної оферти, нехай сейчас пришле
50 цт. як видаток, поштовою марками, а по огляненню усього на експ-
ресовім офіці доплатить решту, 5.50 та забере тютюн та годинник.
Сумнівати і боятися не повинен ніхто, позаяк наша фірма по наде-
жності та гнучкості хвалиться оголошувати ся по часописам. Хто читав часо-
писи, сей знає, що вона існує пару літ, блискуче веде справу і все виконує
та, що обіцяє. Колиб так не було, бириб так довго існувати.
Russian Tobacco Company, 132 Nassau Str. Dept. 8, New York City

COPENHAGEN SNUFF
Гарантия продажі,
ГАТУНКУ І ЧИСТОТИ

Обов'язуємося гарантувати, если тютюну, оладити конга пере-ити (після скажі наших цін), сей
пакет Copenhagen Snuff на иншу табакну пачку в кождий час перед уплатою ограниченого на
нім часу і в застережені, що сей пакет не був ушкоджений, по висилці його в нашої фабрики.
Листові цінні пакети приймемо до вишній; ми мусимо бути повідомлені і мусимо дати уваженіе
на вверот товару перед його висилкою до нас.
Copenhagen Snuff е зроблена в найліпшого, старого, ядерного і напашного листя тютюнового, до
котрого додані єсть лиш такі домішки, котрі єсть складовими частими натурального листя тютюну і в
найлучше запахних сонів. Препарація табакн задержує в ній всі добрі часта а усуває гіркість і квас
в тютюнового листя.
COPENHAGEN SNUFF е найлучшою світовою табакною до носа і до жута.
American Snuff Company
Повисша гарантія находит ся в кождий пачці Copenhagen Snuff.
Фабрикація табакн е умістою препарацією тютюну для ужитку людей. Препарація тютюну має
такий самий вплив як варене на стралу або ферментоване на вино. Copenhagen Snuff е головно уживана
як тютюн до жута. Пованк вона е в дрібних зерен чистого тютюну, тому е сильнішою, а уживане її е
о много практичніше, бо вона держить ся довше.
Если нема такої табакн а складах в Вашій околині, то ми виплемо її по вишній ціні, за попе-
редною оплатою, до якої кебудь місцевости Сполучених Держав і достанемо кождий бажаний гатунок
к-пачкаської 5-центової табакн.
AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept. S., 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

Руска Агенція
**Корабельна і Пере-
сылка Грошей**

з кав-
пією
15.000
доларів
і від кон-
тралею
Стейту
Нью Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує одбудуючі справи:
Переосиляє Гроші до всіх країв по цінах можливо найта-
пших і як найкорше.
Продає Шифарти на різні ліній корабельні до старого
краю і з краю до Америки по найтапших цінах.
Виробляє повновласти, контракти купна і продажі за-
осмотрені підписом конзуля; перепроваджує великі вищі
справи зі судами і старокравними властями.
Палагоджує справи військові, як увільнене від асетирун-
ку, військової контролі, увільнене від ьправ і т. п.
Міняє гроші — старокравні на америкальські і америкальські
на краєві після бжучого курсу.
Адреса:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

„ДУШПАСТИР“
се прекрасна, щиро-руська церковно-народна газета.

Виходить в Філадельфії кожного місяця, подає
гарні науки духовні і відомости зі світа. В „Душ-
пастир-и“ друкують ся важні для всіх оголошення
гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і
жартів веселих та сьмішних, і красних образків.
„Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.
Коштує на цілий рік так тут в Америці як і
до старого краю всего лиш \$1.20.
Читайте, що пишуть за „Душпастир“:
Sapota, Sask., Canada, Март 29, 1909.
Всечесна Редакція Душпастиря! — Признаю Вам щирю правду,
що ніяко часопис так не одволила мене, як ся наша, дорожа часо-
пис „Душпастир“... Ся часопис то єсть так, якби в дуже сильну по-
сугу, легкий, манний дощ... Нехай всіляк благодать Божья над сим
початком так гарного і святого діла! — З поважанам Олекса Хабун.
Подібні похвальні листя приходять до Редакції „Душпастиря“, май-
же що дня. Тож замовляйте „Душпастиря“ чим-схоше для себе і для
Ваших своїх і знайомих тутки і в краю.
„Душпастир“ повинен бути в кождий рускій хаті.
Гроші на „Душпастир“ треба посилати (най-
ліпше поштовим моней-ордером) на імя:
Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ДАРМ!

Вишлемо кождому на пробу новий лік, хто йно
його буде потребувати. Мужчини зломані на
здоровлю і торпличі на веілякі венеричні недуги,
страду памяти, ревматизм, нервозність, у-
тробу, піхур можуть пробувати сі ліки даром
на наш кош. Сі ліки єсть спеціально споря-
джені для хорих мужчин та жінок на всякі по-
лов недуги, нервозність, брак енергії, довіря
в себе, байдужність, злі навички, хронічні не-
дуги, встидливність і т. д. Сі ліки додадуть Вам
ваги тіла, черствости, здоровля, зроблять Вас
сильними, веселими, о погіднім умі. Се не ро-
бить ріжниць, що Ви вже щось уживали; спро-
буйте ще раз і то безплатно, бо ми хочемо Вам
помочи як добрий Самарянин і друг. Наш лік
є дарем поміж всіма ліками. Пишіть днесь, а
дистанете даром пачку ліків і книжочку про
нову методу лічення. Адресуйте так:
Samaritan Supply Co.
D. 207 North Detroit, Mich.

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“
під покровом с.в. Арх. Михайла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAH, PA.

Має склад і виріб річей церковних як:

Фалони чорні від \$30—65.00
Ризи сьвітлі від..... \$35, 40, 55, 60, 80 і више
Стихари від..... \$6.00
Ручники, плитони, хоругви з образами від \$20.00 і в.
Чаші від..... \$20, 35, 40, 50 і више
Ліхтари, Службники, Евангелія від \$20, 45, 55,
60 і 80.00 дол.
Цьвіти на престол і до сьвічок по ріжній ціні.
Приймає ся замовлення на нові річі ли таном і до направи
стері ризи.

Сьвітло церковне:
СЬВІЧНИ ВОСКОВІ (декоровані) з образами по
26 цт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф.,
4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Сьвічки воскові ручно декоровані 50 цт. за фунт,
2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.
Тройчі ручно декоровані по 4.50 дол. Углі до кадильниць 28 цт.
Пачка (120) заплалів 24 цт. Олива галон 1.10 дол.
Сьвічки воскові до надставлюваня 3 на фунт 22 цт.
„ „ 4 на ф. і 6 на фунт..... 22 „
Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт..... 22 „
Сьвічки стеаринові..... 16 „
„ „ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на
ф. і 1 на фунт.
Сьвічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воско-
ві жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цт.
Надило 50 і 55 цт. за фунт.

АРТИСТ РІЗБЯР
Евгеній Василенко
виконує усі роботи
входячі в обсяг церковної
штуки, як:

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.
Золотить і малює ікони.
Усі роботи виконує добросовісно.
EUGENY VASYLENKO
337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

Одинона взірцево уряджена
ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“
затрудняє добре вишолений друкарський
персональ, посідає найновіші машини, як
тоже ріжнородні гарні черенки і прикраси.
Виконує
всяні друкарські роботи
точно, гарно і по низьких цінах.
Впов. Родимці, як тоже Відділи і члени Р. Н. Союзу по-
винні в всяких друкарських роботах удавати ся лише
до своєї друкарні „Свободи“ — Адреса:
184 Hudson Street, New York, N. Y.

**Одех з найбільших
броварів в Америці.**

Варить пиво на
краєвий спосіб.
без всяких примі-
шок.

Хто лиш раз
покоштує сего пи-
ва, то иншого вже
не буде пити.

Голова від него
ніколи не болить,
бо єсть здорове і
поживне.

Не треба его зреш-
тою хвалити, бо
добре само за себе
говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.
Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.